

بخش اول

مقررات آموزشی دوره‌های تحصیلی کاردانی و کارشناسی

ماده ۱: شرایط ورود به دانشگاه آزاد اسلامی در دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ناپیوسته به شرح زیر است^۱:

- ۱- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی، برابر مصوبات مربوط
- ۲- نداشتن منع قانونی از نظر خدمت و وظیفه عمومی برای آن افراد
- ۳- پذیرفته شدن در آزمون ورودی ذی‌ربط
- ۴- داشتن گواهی‌نامه پایان تحصیلات متوسطه نظام قدیم یا گذراندن دوره پیش‌دانشگاهی نظام جدید مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش برای دوره کاردانی، کارشناسی پیوسته یا برابر آن از آموزش‌های حوزوی (مطابق مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی)^۲ و گواهی‌نامه دوره کاردانی رشته مربوط حسب مورد از دانشگاه آزاد اسلامی یا دیگر مؤسسات آموزش عالی مورد تأیید دانشگاه آزاد اسلامی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای دوره کارشناسی ناپیوسته، همچنین داشتن مدرک دیپلم کاردانش یا فنی و حرفه‌ای نظام جدید متوسطه قابل قبول برای کاردانی پیوسته
- ۵- دارندگان مدرک کاردانی پیوسته می‌توانند در آزمون سراسری دوره‌های کاردانی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته شرکت کنند.
- تبصره- دروس گذرانده شده در دوره کاردانی پیوسته با رعایت همه بندها و تبصره‌های مرتبط قابل معادل‌سازی با دروس دانشگاهی است.^۳
- ۶- مدارک صادرشده از دانشگاه پیام‌نور برای ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر دانشگاه آزاد اسلامی قابل قبول است.^۴
- ۷- دارندگان مدارک معادل، که مدرک معادل آن‌ها مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت و آموزش پزشکی است، می‌توانند در مقطع تحصیلی بالاتر ادامه تحصیل دهند.^۵
- ۸- مدارک صادرشده از دانشگاه آمریکایی هاوایی فاقد اعتبار است.^۶

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی، دی‌ماه ۱۳۸۱
 ۲- مصوبه جلسه ۸۶۳ مورخ ۱۳۷۴/۱۱/۳ و مصوبه جلسه ۸۴۵ مورخ ۸۲/۷/۲۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی (با موضوع لغو محدودیت ادامه تحصیل دارندگان مدارک حوزوی در گرایش‌های پنج‌گانه رشته الهیات و معارف اسلامی و رشته زبان و ادبیات عرب (مصوب جلسه ۸۶۳ مورخ ۷۴/۱۱/۳ شورای عالی) لغو شده و دارندگان این مدارک می‌توانند پس از قبولی در آزمون سراسری در تمامی رشته‌های علوم انسانی در دانشگاه‌ها ادامه تحصیل دهند.

۳- بخش‌نامه ۶۳/۷۴۶۰۶۱ مورخ ۸۴/۷/۲۰

۴- بخش‌نامه ۶۳/۵۴۵۳۹ مورخ ۸۳/۶/۱

۵- مصوبه جلسه ۸۴۷ مورخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۴ شورای عالی برنامه‌ریزی و مصوبه جلسه ۳۷۱ مورخ ۱۳۹۰/۶/۸ شورای برنامه‌ریزی دانشگاه آزاد اسلامی

۶- بخش‌نامه ۳۶/۵۵۴۳۰۱ مورخ ۸۲/۶/۲۹ دانشگاه آزاد اسلامی

۹- فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌های خارج از کشور که در مدرک تحصیلی ارزیابی شده آنان اجازه ادامه تحصیل در مقطع بالاتر قید شده باشد.

۱۰- ادامه تحصیل دانش‌آموختگان تمام رشته‌های دانشگاهی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد در دوره‌های کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی ارشد و دکتری تمام رشته‌های علوم انسانی، هنر، فنی و مهندسی، علوم پایه و کشاورزی آزاد است و در صورت قبولی دانشجو موظف است دروس پیش‌نیاز لازم را به پیشنهاد گروه آموزشی مربوط بگذراند.^۱

ماده ۲: پذیرفته‌شدگان در آزمون ورودی موظفند در مهلت‌های تعیین‌شده طبق اطلاعیه‌های مربوط برای ثبت‌نام و انتخاب واحدهای درسی به واحدهای دانشگاهی ذی‌ربط مراجعه کنند در غیراین صورت در شمول متأخرین ثبت‌نام قرار می‌گیرند.^۲

ماده ۳: در صورتی که ظرفیت پذیرش دانشجو در واحد تکمیل شده باشد و واحد امکانات آموزشی لازم را برای پذیرش دانشجویان متأخر داشته باشد می‌تواند با تأیید شورای آموزشی واحد اقدام به ثبت‌نام و مراتب را برای اطلاع به مرکز آزمون اعلام کند.^۳

تبصره ۱- در مواردی که تعداد پذیرفته‌شدگان بیش از ظرفیت مصوب واحد باشد و امکانات آموزشی واحد اجازه ثبت‌نام آنان را در نیمسال اول ندهد، واحد دانشگاهی مجاز است بر اساس نمره کل آزمون، تعدادی از پذیرفته‌شدگان را برای نیمسال دوم ثبت‌نام کند.

تبصره ۲- حداکثر تأخیر متقاضی برای ثبت‌نام در مقطع تحصیلی کاردانی (پیوسته و ناپیوسته و آموزش معلمان) و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته و آموزش معلمان) یک سال از زمان پذیرش در آزمون ورودی است مشروط بر این‌که:

الف - آن متقاضی از نظر نظام‌وظیفه منع تحصیلی نداشته باشد.

ب- هنگام ثبت‌نام مدرک پایه داشته باشد.

ج- واحد دانشگاهی ظرفیت مصوب داشته باشد. در غیراین صورت شورای آموزشی واحد دانشگاهی اتخاذ تصمیم می‌کند.

د- مدت تأخیر تا یک سال جزو سنوات مجاز تحصیل دانشجو محسوب می‌شود و واحد دانشگاهی موظف است پس از ثبت‌نام با اخذ شهریه ثابت بر مبنای سال ورود برای این مدت مرخصی تحصیلی صادر کند.

ه- هزینه تأخیر را برابر آخرین دست‌ورالعمل به حساب ۱۴۸۶ بانک ملی تهران شعبه زبرجد (قابل پرداخت در همه شعب کشور) واریز و رسید آن را به واحد دانشگاهی تسلیم کنند تا به صورت یک‌جا به امور مالی سازمان مرکزی ارسال دارند.

تبصره ۳- در مورد پذیرفته‌شدگان فاقد مدرک پایه، یک سال تأخیر جزو سنوات مجاز تحصیلی محسوب نمی‌شود و واحد دانشگاهی باید مرخصی تحصیلی بدون احتساب صادر و شهریه ثابت این مدت را بر مبنای سال ورود از دانشجو اخذ کند.

تبصره ۴- واحدهای دانشگاهی موظفند فهرست اسامی متأخرین ثبت‌نام را حداکثر تا یک ماه پس از ثبت‌نام به مرکز آزمون و نسخه‌ای از آن را همراه با رسید بانکی مربوط به امور مالی سازمان مرکزی ارسال دارند.

۱- بخش‌نامه ۳۶/۴۳۰۰۰ مورخ ۸۲/۳/۱۶

۲- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی، دی‌ماه ۱۳۸۱

۳- همان مأخذ

تبصره ۵- دانشجوی متأخر از سال شروع به تحصیل تابع مقررات مالی و آموزشی همان سال خواهد بود.

تبصره ۶- شروع به تحصیل پذیرفته‌شدگان دوره کارشناسی ناپیوسته که با استفاده از ماده ۲۰ از مقطع کاردانی فارغ‌التحصیل می‌شوند، در صورتی امکان‌پذیر است که امتحان درس یا دروس ذکرشده قبل از سپری شدن سه‌شانزدهم از شروع کلاس‌های مقطع جدید انجام شده و نمره قبولی کسب کرده باشند. **ماده ۴:** دانشجویان موظفند در مهلت‌های تعیین‌شده در تقویم دانشگاهی برای انتخاب واحد درسی به واحدهای دانشگاهی مربوط مراجعه کنند. ولی در صورتی که این امر به تأخیر افتد و تأخیر از سه شانزدهم ساعت‌های هر درس بیشتر نشود انتخاب واحد درسی دانشجوی با تأیید شورای آموزشی واحد دانشگاهی امکان‌پذیر است. در این حال مدت تأخیر جزو حد نصاب غیبت دانشجوی محسوب می‌شود.^۱ تبصره- دانشجویانی که پس از انقضای مهلت تعیین‌شده در ماده ۴ مراجعه کنند حق انتخاب واحد درسی را در آن نیمسال نخواهند داشت. ولی در صورت موافقت شورای آموزشی واحد دانشگاهی، آن نیمسال با رعایت ماده ۴۸ به‌عنوان مرخصی تحصیلی جزو سنوات مجاز آنان محسوب می‌شود. در این حال دانشجوی موظف به پرداخت شهریه ثابت تعیین‌شده است.

ماده ۵: تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی به‌صورت حضوری و تمام‌وقت است؛ مگر برای دوره‌هایی که رسماً مستثنی شده باشند.^۲

ماده ۶: دانشجوی همزمان حق نام‌نویسی و ادامه تحصیل در بیش از یک رشته و در هر رشته بیش از یک گرایش در یک یا چند دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی در نظام آموزش تمام‌وقت یا پاره‌وقت را نخواهد داشت؛ در صورت تخلف از ادامه تحصیل در یکی از رشته‌های انتخابی به تشخیص کمیسیون موارد خاص آموزشی و دانشجویی سازمان مرکزی محروم و سوابق تحصیلی وی در آن رشته باطل اعلام می‌شود و دانشجوی موظف به پرداخت هزینه انصراف مطابق تعرفه تعیین‌شده به دانشگاه است.^۳

ماده ۷: آموزش در دانشگاه آزاد اسلامی براساس نظام واحدی است.^۴

ماده ۸: در نظام واحدی ارزش هر درس با تعداد واحدهای آن درس سنجیده می‌شود و قبولی یا ردی دانشجوی در یک درس به همان درس محدود می‌شود.^۵

ماده ۹: یک واحد درس نظری مقدار درسی است که مفاد آن طی ۱۶ جلسه یک ساعته آموزشی آموزش داده می‌شود این زمان برای هر واحد درس عملی آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی ۴۸ ساعت و عملیات صحرایی ۶۴ ساعت است.^۶

تبصره- اجرای دوره‌های کارآموزی و کارورزی در موارد مربوط بر اساس مدت تعیین‌شده در سرفصل مصوب و آیین‌نامه‌های مربوط خواهد بود.

ماده ۱۰: هر سال تحصیلی مرکب از دو نیمسال تحصیلی و حسب لزوم یک دوره تابستانی است. هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته و هر دوره تابستانی شامل ۶ هفته آموزش است.^۷

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی، دی‌ماه ۱۳۸۱

۲- همان مأخذ

۳- همان مأخذ

۴- همان مأخذ

۵- همان مأخذ

۶- همان مأخذ

۷- همان مأخذ

تبصره- مدت امتحانات پایان هر یک از دو نیمسال تحصیلی و دوره تابستانی و همچنین امتحان میان‌ترم، جزو مدت آموزش محسوب نمی‌شود.

ماده ۱۱: یک واحد درس نظری طی نیمسال تحصیلی در ۱۶ جلسه یک ساعته و در طول دوره تابستانی در ۶ هفته (۱۶ جلسه) تدریس می‌شود به همین نحو مجموع ساعات‌های تدریس یک واحد درس عملی آزمایشگاهی، کارگاهی و عملیات صحرایی بر حسب انجام آن‌ها در طول نیمسال یا دوره تابستانی به ترتیب در ۱۶ هفته و ۶ هفته تقسیم می‌شود.^۱

تبصره- در موارد استثنایی و ضروری به پیشنهاد واحد دانشگاهی ذی‌ربط و تصویب سازمان مرکزی دانشگاه می‌توان یک واحد درسی را در مدتی کوتاه‌تر از ۱۶ هفته تدریس کرد؛ مشروط بر این که مجموع ساعات هر واحد درسی از حد مقرر خود کمتر نشود.

ماده ۱۲: هر درس بخش مستقلی از برنامه آموزشی است که در یک موضوع مشخص و برای یک نیمسال تحصیلی ارائه می‌شود.^۲

ماده ۱۳: دروس دوره دانشگاهی از لحاظ محتوی به دروس عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تقسیم می‌شود.^۳

۱- دروس عمومی به‌منظور توسعه اطلاعات و معلومات عمومی دانشجویان عرضه می‌شود. گذراندن این دروس برای عموم دانشجویان الزامی است.

۲- دروس پایه به‌منظور تقویت بنیه علمی و ایجاد زمینه مناسب برای پذیرش دروس اصلی و تخصصی ارائه می‌شود.

۳- دروس اصلی، اساس و مبنای دروس تخصصی رشته را تشکیل می‌دهد.

۴- دروس تخصصی، به‌منظور افزایش توان علمی و عملی دانشجو در رشته مربوط تدریس می‌شود.

ماده ۱۴: هر درس از نظر ارتباط با درس یا دروس دیگر به دو صورت وابسته و مستقل تقسیم می‌شود.^۴

۱- درس مستقل درسی است که انتخاب آن منوط به گذراندن درس دیگری نیست.

۲- درس وابسته درسی است که انتخاب آن با درس یا دروس دیگری ملازمه دارد دروس وابسته به دروس پیش‌نیاز و دروس هم‌نیاز تقسیم می‌شود.

۳- درس پیش‌نیاز درسی است که درک مطلب آن برای یادگیری درس یا دروس دیگری که وابسته آن نامیده می‌شود ملازمه دارد و باید قبل از آن درس یا دروس ارائه شود.

۴- دروس هم‌نیاز دروسی است که باید با هم در یک نیمسال یا دوره تابستان ارائه شوند.

ماده ۱۵: درس از جنبه انتخاب به الزامی و انتخابی تقسیم می‌شود.^۵

۱- درس الزامی درسی است که گذراندن آن در طول دوره برای دانشجو اجباری است و با دروس دیگر قابل تعویض نیست.

۲- درس انتخابی درسی است که دانشجو به اختیار خود از بین دروس مربوط انتخاب می‌کند.

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی، دی‌ماه ۱۳۸۱

۲- همان مأخذ

۳- همان مأخذ

۴- همان مأخذ

۵- همان مأخذ

- ماده ۱۶:** درس از لحاظ نحوه تدریس به نظری، عملی و نظری- عملی تقسیم می‌شود.^۱
- ۱- درس نظری حاوی مجموعه‌ای از دانش‌هاست که به صورت خطابه، کنفرانس، سمینار و بحث و گفت‌وگو تعلیم داده می‌شود.
- ۲- درس عملی حاوی مجموعه مهارت‌هایی است که انتقال آن‌ها محتاج به تمرین، عملیات کارگاهی آزمایشگاهی، بیمارستانی و صحرایی است.
- ۳- درس نظری- عملی مجموع دانش‌ها و مهارت‌هایی است که به هر دو صورت ذکر شده توأمأ تدریس می‌شود.
- ماده ۱۷:** در تمامی واحدهای دانشگاهی برای یک رشته معین، برنامه درسی مصوب یکسانی اجرا می‌شود.^۲
- ماده ۱۸:** تعداد واحدهای درسی لازم برای گذراندن هر یک از دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته بر حسب رشته تحصیلی بر اساس سرفصل مصوب و بخش‌نامه‌های ذی‌ربط تعیین می‌شود.^۳
- تبصره- در مورد برنامه‌های آموزشی که تاکنون به تصویب شورای عالی برنامه‌ریزی نرسیده است، برنامه‌های مصوب سازمان مرکزی دانشگاه، ملاک عمل خواهد بود.
- ماده ۱۹:** تعداد واحدهای انتخابی دانشجوی تمام‌وقت در یک نیمسال تحصیلی نمی‌تواند از ۱۲ واحد کمتر و از ۲۰ واحد بیشتر باشد.^۴
- تبصره ۱- در نیمسال‌هایی که دانشجو به دلیل رعایت پیش‌نیازها یا عدم امکان ارائه درس توسط واحد دانشگاهی تا پایان هفته حذف و اضافه موضوع ماده ۳۶ کمتر از حداقل واحد درسی مجاز را انتخاب کند بلامانع بوده ولی آن نیمسال جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود. اما چنانچه میانگین آن نیمسال کمتر از ۱۲ شود مشروط به حساب نمی‌آید. نمرات دروس آن نیمسال در میانگین کل و نیمسالی دانشجو محاسبه می‌شود.
- تبصره ۲- در مواردی که دانشجو برای فراغت از تحصیل حداکثر ۲۴ واحد درسی باقی‌مانده داشته باشد، حتی اگر در ترم قبل مشروط شده باشد، با نظر گروه آموزشی واحد می‌تواند تمام واحدهای درسی باقی‌مانده را هر چند در بین آن‌ها دروس پیش‌نیاز وجود داشته باشد در یک نیمسال انتخاب و بگذراند.
- تبصره ۳- چنانچه نیمسال دوم سال تحصیلی، نیمسال آخر تحصیل دانشجو باشد و ۲۴ واحد درسی باقی‌مانده داشته باشد می‌تواند با نظر گروه و رعایت بند ۲ این ماده آن‌ها را در آن نیمسال و دوره تابستان بگذراند؛ مشروط بر این که بیش از ۷ واحد آن در دوره تابستان نباشد.
- تبصره ۴- چنانچه در ترم آخر تحصیلی دانشجو فقط ۲۴ واحد درسی باقی‌مانده داشته باشد و واحد دانشگاهی نتواند یک یا دو درس نظری آن را (حداکثر به تعداد ۴ واحد) در آن نیمسال ارائه کند با نظر گروه و رعایت مفاد بند ۲ این ماده، دانشجو می‌تواند آن درس یا دروس را در نیمسال بعد یا دوره تابستان به صورت معرفی به استاد بگذراند.
- تبصره ۵- دانشجویی که میانگین نمرات نیمسال او ۱۷ یا بیشتر باشد، مشروط بر این که تعداد واحدهایی

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی، دی‌ماه ۱۳۸۱

۲- همان مأخذ

۳- همان مأخذ

۴- همان مأخذ

که دانشجو انتخاب نموده و در امتحانات پایان ترم آنان شرکت و نمره اخذ کرده از حداقل تعیین شده در آن نظام آموزشی کمتر نباشد، می‌تواند در نیمسال بعد تا ۲۴ واحد درسی انتخاب کند.

ماده ۲۰: چنانچه دانشجو در یک نیمسال یا دوره تابلستان برای فراغت از تحصیل حداکثر دو درس نظری به ارزش حداکثر ۴ واحد باقی‌مانده داشته باشد می‌تواند، برای یک بار خارج از تقویم دانشگاهی انتخاب واحد نموده و در فرصتی که گروه آموزشی مربوط تعیین می‌کند، آن درس یا دروس را از طریق معرفی به استاد حداکثر در همان نیمسال یا آن دوره تابلستانی بگذرانند. و در صورت عدم موفقیت در هر درس، نمره آن حذف (بلا اثر) می‌شود و بدون نیاز به انتخاب واحد مجدد می‌تواند در پایان آن نیمسال با سایر دانشجویان امتحان دهد.^۱

تبصره ۱- چنانچه در آن نیمسال درس یا دروس ذکر شده در واحد دانشگاهی ارائه نشود در پایان همان نیمسال مجدداً به صورت معرفی به استاد امتحان دهد.

تبصره ۲- در صورت داشتن سنوات تحصیلی استفاده از ماده ۲۰ امکان پذیر است. در غیر این صورت می‌توان از تبصره ۲ ماده ۲۸ استفاده کرد یا با درخواست کتبی دانشجو، وی را به سیستم پاره‌وقت منتقل کرد.

تبصره ۳- شهریه دروس موضوع این ماده شامل نصف شهریه ثابت به اضافه شهریه متغیر درس یا دروس مربوط خواهد بود.

تبصره ۴- پرداخت حق الزحمه استاد دروس موضوع این ماده با در نظر گرفتن یک ساعت طرح سؤال برای هر درس، یک ساعت حضور در جلسه امتحان و نیم ساعت به ازای تصحیح اوراق امتحانی هر درس دانشجو، بر اساس آخرین تعرفه حق التدریس، محاسبه می‌شود.

تبصره ۵- دانشجویانی که یک یا دو درس نظری عملی (حداکثر ۴ واحد) برای فراغت از تحصیل باقی‌مانده داشته باشند، می‌توانند تحت شرایط زیر با استفاده از ماده ۲۰ آن را بگذرانند و فارغ‌التحصیل شوند:

۱- دانشجو آن دروس را یک بار انتخاب واحد نموده و در امتحانات هر دو قسمت آن شرکت کرده ولی نمره قبولی کسب نکرده باشد.

۲- گروه آموزشی ذی‌ربط دانشجو را از گذراندن مجدد قسمت عملی معاف بداند.

۳- دانشجو مجدداً هر دو قسمت نظری و عملی دروس باقی‌مانده را انتخاب واحد کند ولی فقط قسمت نظری را به صورت معرفی به استاد بگذرانند. اگر این دانشجو در میانگین نمره قسمت نظری و قسمت عملی، نمره قبولی کسب کرده باشد، این نمره باید محاسبه شود و در صورت احراز حداقل میانگین ۱۰ به‌منزله قبولی تلقی و دانشجو فارغ‌التحصیل اعلام شود.^۲

ماده ۲۱: قبل از ۱۵ شهریور هر سال تحصیلی باید تکلیف آن دسته از دانشجویانی که در معرض اخراج قرار گرفته‌اند مشخص و به آنان ابلاغ شود و از انتخاب واحد درسی آنان جلوگیری شود.^۳

ماده ۲۲: انتخاب واحد درسی دانشجویانی که اخراج آموزشی آنان مشخص شده در شروع نیمسال دوم سال تحصیلی نیز ممنوع است. ولی چنانچه به دلیل حجم کاری و فرصت اندک و عدم آگاهی از وضعیت نمرات امتحانات، از دانشجویی که اخراجی وی هنوز محرز نشده است، انتخاب واحد درسی به

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی، دی‌ماه ۱۳۸۱

۲- بخش‌نامه ۳۶/۳۳۱۸۰ مورخ ۸۳/۲/۳۰

۳- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی، دی‌ماه ۱۳۸۱

عمل آمده باشد متصدیان امور آموزشی باید قبل از فروردین ماه وضعیت وی را مشخص و در صورت احراز شرایط اخراجی، انتخاب واحد درسی او را لغو و شهریه مربوط را مسترد و ابلاغ اخراجی صادر کنند.^۱

ماده ۲۳: در صورتی که دانشجو از یک یا چند درس پیش‌نیاز نمره قبولی کسب نکند یا برابر مقررات در کلاس‌های درس یا دروس پیش‌نیاز شرکت کرده اما سرانجام در پایان ترم آن‌ها را حذف کرده باشد، می‌تواند با نظر گروه آموزشی مربوط، آن درس یا دروس را با درس یا دروس وابسته در یکی از نیمسال‌های بعدی انتخاب و بگذراند. ولی چنانچه نتواند در درس یا دروس پیش‌نیاز نمره قبولی کسب کند یا در پایان ترم آن‌ها را حذف کند نمره درس یا دروس وابسته حذف نمی‌شود.

دانشجو موظف به اخذ درس یا دروس پیش‌نیاز مردودی در اولین نیمسالی که ارائه شده است و چنانچه در هر دو درس (پیش‌نیاز و وابسته) مردود شود، می‌تواند این درس را در یک نیمسال مجدداً به صورت هم‌نیاز اخذ یا رعایت پیش‌نیازی را کند.^۲

تبصره ۱- نیمسال آخر سال تحصیلی از این قاعده مستثنی است.
تبصره ۲- بلاثر شدن نمرات مردودی فقط تابع مفاد تبصره ۲ ماده ۴۱ آیین‌نامه آموزشی کاردانی و کارشناسی است و نمرات مردودی که با آرای کمیته انضباطی صادر می‌شود در شمول این تبصره قرار نمی‌گیرند.

ماده ۲۴: انتخاب دروس وصایای حضرت امام(ره) و آشنایی با قرآن کریم علاوه بر دروس موضوع ماده ۱۹ و ۲۰ برای همه دانشجویان امکان‌پذیر است و در سقف مجاز واحدهای درسی یک نیمسال یا دوره تابستان محاسبه نمی‌شود و دانشجو می‌تواند علاوه بر درس یا دروس نظری موضوع ماده ۲۰ آن‌ها را انتخاب و بگذراند.^۴

تبصره ۱- دانشجویان اقلیت‌های مذهبی (مسیحی، کلیمی، زرتشتی) از گذراندن درس قرآن کریم معاف هستند^۵ و نیازی به گذراندن درس یک واحدی دیگر به جای آن ندارند. ولی گذراندن درس وصایای حضرت امام(ره) برای آن‌ها الزامی است.

تبصره ۲- گذراندن درس وصایای حضرت امام(ره) مطابق مقررات در مقاطع کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری حرفه‌ای الزامی است. چنانچه دانشجویی یک بار این درس را در یکی از مقاطع تحصیلی مورد اشاره گذرانده باشد، نیازی به گذراندن مجدد آن نخواهد داشت.

تبصره ۳- برای دروس وصایای حضرت امام(ره) و آشنایی با قرآن کریم (حتی اگر به صورت معرفی به استاد گذرانده شود) در بار اول شهریه‌ای اعم از ثابت یا متغیر تعلق نمی‌گیرد، ولی چنانچه در امتحان این دروس مردود شود موظف به انتخاب مجدد آن با پرداخت شهریه خواهد بود.^۶

تبصره ۴- آن تعداد دانشجویان رشته‌ها و مقاطع مختلف تحصیلی که برای بار اول موفق به گذراندن درس یک واحدی آشنایی با قرآن کریم نشده‌اند و تنها این یک درس را برای فراغت از تحصیل باقی

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی،

دی‌ماه ۱۳۸۱

۲- همان مأخذ

۳- بخش‌نامه ۳۶/۱۰۶۸۷۵ مورخ ۷۵/۱۱/۲۹

۴- همان مأخذ

۵- بخش‌نامه ۳۶/۱۱۵۰۹۹ مورخ ۷۵/۱۲/۲۶

۶- بخش‌نامه ۳۶/۱۸۶۰۰۷ مورخ ۸۲/۱۰/۱

دارند که باید به صورت معرفی به استاد بگذرانند، حتی اگر وقفه تحصیلی هم داشته باشند، منحصرأً شهریه متغیر درس را دریافت دارند و آنان را از پرداخت شهریه ثابت معاف کنند.^۱

تبصره ۵- درس وصایای حضرت امام(ره) زیر نظر دفتر فرهنگ اسلامی هر واحد دانشگاهی و توسط استادان متعهد و مطلع تدریس می شود و نمره آن جداگانه همانند سایر دروس اجباری در کارنامه تحصیلی دانشجو منظور شده و در میانگین ترمی و میانگین کل نیز محاسبه می شود.^۲

ماده ۲۵: چنانچه قبل از پایان هر نیمسال معلوم شود دانشجو در انتخاب واحدهای درسی رعایت تقدم و تأخر یا سقف دروس را نکرده است، اداره آموزش موظف است قبل از شروع امتحانات آن نیمسال، نسبت به حذف دروس غیرمجاز اقدام کند. اما اگر این امر به علت شرایط ویژه (انتقال - مهمان و...) باشد به تشخیص شورای آموزشی واحد یا دانشکده ذی ربط می تواند مورد را موجه تلقی کرد.^۳

ماده ۲۶: در دوره کارشناسی ارشد پیوسته، ارائه دروس مربوط به مقطع کارشناسی ارشد تابع مقررات و ضوابط آیین نامه آموزشی مقطع مربوط است.^۴

ماده ۲۷: حداکثر واحدهای انتخابی مجاز برای دوره تابستانی ۶ واحد است. برای دانشجویانی که در تابستان فارغ التحصیل می شوند ۷ واحد است.^۵

تبصره ۱- چنانچه در آخرین دوره تابستان دانشجویی علاوه بر ۶ واحد درسی (حتی اگر ۲ واحد آن کارآموزی باشد و در بین آن ها پیش نیاز و وابسته هم وجود داشته باشد) یک یا دو درس نظری هم داشته باشد، می تواند ۶ واحد درسی را در تابستان انتخاب کند و آن درس یا دروس نظری را با استفاده از ماده ۲۰ و رعایت ماده ۲۸ در نیمسال بعد بگذراند.

تبصره ۲- دانشجو در دوران تحصیل می تواند با موافقت واحد مبدأ دوره تابستانی خود را در واحدهای دانشگاهی دیگر که پذیرای او خواهد بود بگذراند.

تبصره ۳- شهریه دوره تابستان برابر نصف شهریه ثابت نیمسال به علاوه شهریه های متغیر دروس انتخابی است و چنانچه از تبصره ۲ این ماده استفاده کند شهریه دوره تابستان منحصرأً به واحد مقصد پرداخت می کند.

ماده ۲۸: حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجوی تمام وقت در دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۳ سال، کارشناسی پیوسته ۶ سال و کارشناسی ارشد پیوسته ۸/۵ سال است.^۶

تبصره ۱- دانشجویانی که علاوه بر دروس برنامه آموزشی مصوب ملزم به گذراندن تعدادی دروس جبرانی یا پیش نیاز دانشگاهی باشند، به ازای هر ۸ واحد درسی اضافی یک نیمسال به سقف سنوات مجاز تحصیل آنان اضافه می شود.

تبصره ۲- در صورتی که دانشجو برای فراغت از تحصیل نیاز به افزایش سقف سنوات داشته باشد، واحد دانشگاهی می تواند با تصویب گروه مربوط (در واحدهای کوچک و مراکز دانشگاهی با

۱- بخش نامه ۸۳/۹/۱۰ مورخ ۳۶/۱۶۸۷۳۱

۲- بخش نامه ۴۰/۷۰۰۰۰ مورخ ۴۰/۱۱/۷

۳- آیین نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی، دی ماه ۱۳۸۱

۴- همان مأخذ

۵- همان مأخذ

۶- همان مأخذ

تصویب شورای آموزشی) حداکثر مدت مجاز تحصیل دوره‌های کارشناسی و کاردانی و کارشناسی ناپیوسته را یک نیمسال و دوره‌های کارشناسی‌ارشد پیوسته را دو نیمسال افزایش دهد (دوره تابستان به طول مدت نیمسال دوم افزوده می‌شود).

ماده ۲۹: آن دسته از پذیرفته‌شدگان آزمون سراسری دانشگاه آزاد اسلامی در دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی‌ارشد پیوسته در همه رشته‌های تحصیلی که نمره خام آن‌ها در آزمون ورودی کمتر از ۳/۳۳ درصد باشد، موظفند حسب نیازرشته (حداکثر ۲ درس عمومی و ۲ درس دیگر) که از حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه تعیین شده^۱ به‌عنوان دروس (پیش‌نیاز دانشگاهی) علاوه بر دروس درج‌شده در برنامه مصوب بگذرانند.^۲

تبصره ۱- تعیین ریز مواد درسی دروس پیش‌نیاز دانشگاهی (که منابع آن‌ها کتاب‌های دبیرستانی است) به عهده واحد دانشگاهی است و زمان ارائه آن در نیمسال‌های اول و دوم سال شروع به تحصیل دانشجو است.

تبصره ۲- تعداد واحدهای درسی هر یک از دروس پیش‌نیاز دانشگاهی در همه مقاطع تحصیلی ۲ واحد تعیین می‌شود.

تبصره ۳- مرکز آزمون دانشگاه آزاد اسلامی موظف است پس از اعلام نتایج آزمون ورودی، کارنامه پذیرفته‌شدگان مشتمل بر نوع درس و در صد نمره خام آن دروس را در اختیار واحدهای دانشگاهی ذی‌ربط قرار دهد.

تبصره ۴- دروس پیش‌نیاز دانشگاهی دروس دبیرستانی است و ارائه آن‌ها همراه با دروس هم‌نام دانشگاهی بلامانع است.

تبصره ۵- نمرات این دروس در کارنامه دانشجو ثبت و در میانگین نمرات پایان نیمسال و همچنین در میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می‌شود.

تبصره ۶- پذیرفته‌شدگان رشته‌های زبان‌های خارجی نادر (آلمانی، روسی، ارمنی، اسپانیولی، فرانسه، چینی، به‌جز زبان انگلیسی) که در بدو ورود به دانشگاه اطلاعات کافی از این‌گونه زبان‌ها ندارند، موظفند قبل از انتخاب واحد و شروع دوره حداکثر ۱۶ واحد درسی و در حد آشنایی مقدماتی با اصول و مبانی این‌گونه زبان‌ها را به‌عنوان دروس پیش‌نیاز دانشگاهی و با همان ضوابط بگذرانند.

روش اجرایی این دروس به شرح زیر است:

الف- عنوان درسی و سرفصل دروس متناسب با واحدهای توسط گروه آموزشی زبان‌های خارجی برای هر رشته تعیین و پس از هماهنگی و تأیید کمیته‌ای متشکل از مدیران گروه‌های زبان‌های نادر به اجرا گذاشته می‌شود (ضروری است یک نسخه از سرفصل‌های تأییدشده به دبیرخانه شورای برنامه‌ریزی برای اطلاع ارسال شود).

ب- همه دانشجویان این رشته‌ها پس از قبولی در آزمون ورودی و معرفی به واحد مجری موظفند در یک امتحان سطح که در گروه آموزشی واحد پذیرفته انجام می‌شود شرکت کنند. چنانچه نمره

۱- پیوست ۳

۲- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی،

دی‌ماه ۱۳۸۱

این امتحان که نتیجه شرکت آنان در این آزمون است از حد نصاب معینی بالاتر بود از گذراندن درس یا دروس به عنوان دروسی که از طرف گروه آموزشی به عنوان پیش نیاز دانشگاهی به آنها ارائه می شود، معاف هستند (حدنصاب نمره قبولی را گروه آموزشی واحد پذیرنده تعیین می کند). تبصره- زمان برگزاری امتحان سطح پس از ثبت نام و قبل از تاریخ حذف و اضافه است.

ج- حداقل نمره هر درس پیش نیاز دانشگاهی ۱۰ از ۲۰ است چنانچه نمره دانشجو در هر درس کمتر از ۱۰ باشد ملزم به تکرار آن است.

د- گذراندن دروس اصلی دوره همزمان با دروس پیش نیاز به شرط آن که از سقف مجاز واحدهای در یک نیمسال تجاوز نکند مجاز است.^۱

ه- برای گذراندن این دوره کسب میانگین ۱۴ الزامی است. نمرات این دروس در معدل ترمی و کل تاثیر داده می شود.^۲

ماده ۳۰: حضور دانشجو در تمامی برنامه های درسی اعم از نظری، عملی، نظری- عملی کارآموزی و کارورزی و دیگر فعالیت های آموزشی الزامی است.^۳

ماده ۳۱: غیبت غیرموجه دانشجو در بیش از سه شانزدهم ساعات هر یک از دروس نظری، عملی یا نظری- عملی، کارآموزی و کارورزی تا حد سه درس در طول نیمسال موجب حذف آن دروس خواهد شد، ولی برای بیش از ۳ درس نمره صفر در آن درس یا دروس منظور می شود.^۴

ماده ۳۲: غیبت موجه دانشجو در بیش از سه شانزدهم ساعات هر یک از دروس نظری؛ عملی یا نظری- عملی، کارآموزی و کارورزی در طول نیمسال موجب حذف آن درس می شود.^۵

تبصره ۱- در صورت استفاده از ماده ۳۱ و ۳۲ رعایت حداقل واحد (حسب نظام آموزشی) در نیمسال لازم نیست. اما آن نیمسال به عنوان نیمسال کامل جزو سنوات تحصیل دانشجو محسوب می شود و چنانچه میانگین نمرات امتحانی دانشجو در این نیمسال کمتر از ۱۲ باشد براساس ماده ۴۵ مشروط به حساب می آید.

تبصره ۲- حذف درس بر اثر غیبت موجه و غیبت غیرموجه موضوع ماده ۳۱ و ماده ۳۲ موجب بازپرداخت شهریه پرداختی دانشجو اعم از ثابت و متغیر نخواهد بود.

تبصره ۳- در مورد دروسی که شامل دو قسمت نظری و عملی باشد در صورتی که غیبت دانشجو از سه شانزدهم ساعت های مربوط به هر یک از دو قسمت بیشتر شود، دانشجو برای تمام آن درس غایب محسوب می شود.

ماده ۳۳: غیبت تا حد مجاز (اعم از موجه و غیرموجه) دانشجو را از انجام تکالیف درسی، آزمایشگاهی و عملیات مربوط معاف نمی کند.^۶

ماده ۳۴: میزان غیبت ها بر اساس حضور و غیاب هفتگی استادان که قبل از شروع امتحانات هر

۱- بخش نامه ۳۶/۹۸۲۲۸ مورخ ۸۲/۶/۵

۲- بخش نامه ۳۶/۷۴۱۱۸ مورخ ۸۸/۳/۵

۳- آیین نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی، دی ماه ۱۳۸۱

۴- همان مأخذ

۵- همان مأخذ

۶- همان مأخذ

ماده ۳۵: غیبت موجه در جلسه امتحان هر درس و نیز غیبت غیرموجه تا ۳ درس موجب حذف آن درس یا دروس می‌شود.^۲

تبصره ۱- غیبت غیرموجه در جلسه امتحان بیش از ۳ درس به‌منزله نمره صفر در امتحان آن درس یا دروس خواهد بود.

تبصره ۲- تعیین غیبت موجه و غیرموجه دانشجو به عهده شورای آموزشی واحد دانشگاهی است.

تبصره ۳- در صورت استفاده از ماده ۳۵ رعایت حداقل ۱۲ واحد در نیمسال (موضوع ماده ۱۹) لازم نیست.

ماده ۳۶: دانشجو می‌تواند پس از آغاز هر نیمسال تحصیلی در مهلتی که در تقویم دانشگاهی تعیین شده است تعدادی از دروس انتخابی خود را در صورت موافقت گروه آموزشی مربوط حذف کند یا درس یا دروس دیگری علاوه بر آنچه قبلاً انتخاب کرده است انتخاب کند؛ مشروط بر آن که تعداد واحدهای درسی باقی‌مانده وی از حداقل مجاز کمتر نشود (۱۲ واحد برای دوره‌ای، ۱۰ واحد برای پاره‌وقت، ۸ واحد برای آموزش معلمان).^۳

تبصره- دوره تابستانی از شمول مفاد این ماده مستثنی است.

ماده ۳۷: دانشجو می‌تواند تا ۵ هفته قبل از پایان نیمسال تحصیلی فقط یکی از درس‌های نظری یا عملی یا عملی- نظری خود را حذف کند، مشروط بر این که واحدهای درسی باقی‌مانده وی از حداقل مجاز (دوره‌ای ۱۲ واحد- پاره‌وقت ۱۰ واحد، آموزش معلمان ۸ واحد) کمتر نشود.^۴

ماده ۳۸: حذف همه واحدهای انتخابی در یک نیمسال تنها در صورتی مجاز است که دانشجو به تشخیص شورای آموزشی واحد دانشگاهی ذی‌ربط قادر به ادامه تحصیل در آن نیمسال نباشد، در این حال آن نیمسال به‌عنوان مرخصی تحصیلی محسوب می‌شود.^۵

تبصره ۱- چنانچه به دلایلی شورای آموزشی واحد به موقع تشکیل نشود و این کار موجب لطمه به دانشجو شود، نظر معاونت آموزشی واحد ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۲- چنانچه با استفاده از مواد ۳۱-۳۲ و ۳۵ موجب حذف همه درس‌های یک نیمسال شود، آن نیمسال جزو مرخصی با احتساب در سنوات محسوب می‌شود.

تبصره ۳- استفاده از مفاد ماده ۳۸ و تبصره ۲ آن موجب بازپرداخت شهریه‌های ثابت و متغیر نخواهد شد.

تذکر:

۱- منظور از حذف در مواد (۲۰-۲۳-۲۵-۳۱-۳۵-۳۶-۳۷-۳۸-۴۱-۴۳ و...) پاک کردن درس یا نمره نیست، بلکه بلا اثر کردن نمره آن‌ها در میانگین نیمسال و کل است.

۲- همه حذف‌ها به استثنای موضوع ماده ۳۶ با قید عدد ماده مربوط مقابل نمره مدرس در کارنامه درج

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی،

دی‌ماه ۱۳۸۱

۲- همان مأخذ

۳- همان مأخذ

۴- همان مأخذ

۵- همان مأخذ

می‌شود. مثال: (حذف طبق ماده ۴۳ و...)

ماده ۳۹: ارزیابی تحصیلی دانشجو در هر درس توسط استاد آن درس بر اساس میزان حضور و فعالیت دانشجو در کلاس، انجام تکالیف درسی، نتیجه امتحان بین نیمسال و همچنین پایان نیمسال انجام می‌شود.^۱

تبصره ۱- انجام امتحان میان‌ترم با هماهنگی و موافقت معاون آموزشی واحد خارج از ساعات‌های تعیین‌شده در ماده ۹ امکان‌پذیر است، در این صورت نمره امتحان میان‌ترم ۲۵ درصد و سایر فعالیت‌های کلاسی ۵ درصد نمره درس خواهد بود. نمره امتحان نیمسال الزاماً باید در مدت ۱۰ روز پس از امتحان به آموزش واحد تسلیم شود.

تبصره ۲- برگزاری امتحانات پایان نیمسال برای هر درس الزامی است.

ماده ۴۰: معیار ارزیابی نمره است و نتیجه ارزیابی دانشجو در فاصله صفر تا بیست قرار می‌گیرد.^۲

ماده ۴۱: حداقل نمره قبولی در هر درس از دروس ۱۰ (استثنائاً درس آشنایی با قرآن کریم ۱۲) است. دانشجویی که در هر یک از دروس الزامی حداقل نمره قبولی را کسب نکند ملزم به تکرار آن درس است.^۳

تبصره ۱- اگر دانشجویی در یک درس انتخابی یا اختیاری مردود شود، به جای آن درس می‌تواند از جدول دروس انتخابی یا اختیاری در برنامه مصوب، درس دیگری را انتخاب کند.

تبصره ۲- برای هر درس در طول دوران تحصیل حداکثر یک نمره مردودی ثبت و در محاسبه میانگین نمرات تأثیر داده می‌شود. چنانچه دانشجو چند بار در یک درس مردود شود، نمره مردودی دفعه دوم و به بعد پس از ثبت بلاثر بوده و حذف می‌شود و در تعیین میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

تبصره ۳- برای درس یا دروسی که شامل دو قسمت نظری و عملی است و دارای یک کد در سرفصل است، میانگین نمره هر دو قسمت آن‌ها ملاک ارزیابی است. چنانچه دانشجو به هر دلیل در یک قسمت درس نمره نداشته باشد، نمره قسمت دیگر حذف می‌شود. در صورتی که در یک قسمت درس نمره کمتر از ۱۰ احراز شده باشد اما میانگین آن‌ها ۱۰ یا بالاتر شود نیاز به تکرار درس نخواهد بود. اما چنانچه میانگین آن‌ها کمتر از ۱۰ باشد دانشجو باید هر دو قسمت درس را مجدداً بگذراند.

تبصره ۴- نمرات اعلام شده بر اساس رأی کمیته انضباطی غیرقابل حذف است و مشمول تبصره‌های ۲ و ۳ این ماده نخواهد شد (نمره تعیین‌شده در رأی کمیته‌های انضباطی برای دو قسمت عملی - نظری درس منظور می‌شود).

ماده ۴۲: نتایج امتحانات هر درس باید حداکثر تا یک هفته پس از تاریخ برگزاری امتحان آن درس به آموزش دانشکده یا واحد دانشگاهی اعلام شود.^۴

تبصره ۱- پس از اعلام نتایج، دانشجو می‌تواند حداکثر تا یک هفته درخواست تجدیدنظر در نمره امتحانات خود را به گروه آموزشی مربوط تسلیم کند و استاد مربوط باید حداکثر در مدت یک هفته اعلام نظر کند.

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی،

دی‌ماه ۱۳۸۱

۲- همان مأخذ

۳- همان مأخذ

۴- همان مأخذ

تبصره ۲- نمره امتحانی پس از اعلام نهایی به اداره آموزش واحد دانشگاهی، مطلقاً قابل تغییر نیست.

تبصره ۳- نتایج کلی امتحانات هر نیمسال باید قبل از نام‌نویسی نیمسال بعد اعلام شده باشد.
ماده ۴۳: در مواردی مانند دروس پروژه نهایی، کارآموزی، کارورزی، عملیات صحرایی، تمرین دبیری که به تشخیص استاد و تأیید گروه آموزشی مربوط تکمیل آن‌ها در مدت زمان تعیین شده میسر نباشد، آن درس یا دروس ناتمام تلقی می‌شود.

نمره دروس ناتمام اخذشده در نیمسال اول باید حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان دوره تابستان همان سال تحصیلی قطعی شود.

نمره دروس ناتمام اخذشده در نیمسال دوم یا دوره تابستان باید حداکثر تا قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال اول سال تحصیلی بعدی قطعی شود.

در غیراین صورت دروس ناتمام حذف شده و دانشجو باید با نظر گروه آموزشی در اولین فرصت ممکن نسبت به انتخاب و گذراندن دروس مورد نظر اقدام کند.

چنانچه در انتخاب واحد مجدد فقط دروس ناتمام باقی‌مانده باشد، دانشجو فقط نصف شهریه ثابت را پرداخت می‌کند. اما اگر درس ناتمام را همراه دروس دیگر انتخاب کند، باید شهریه ثابت نیمسالی به علاوه شهریه متغیر دروس انتخابی را بپردازد.

نمره قطعی شده درس ناتمام در نیمسال اخذشده، ثبت شده و تأثیری در محاسبه میانگین نیمسالی نداشته و فقط در محاسبه میانگین کل منظور می‌شود.^۱

ماده ۴۴: در پایان هر نیمسال، میانگین نمرات دانشجو در آن نیمسال و میانگین کل نمرات او تا پایان همان نیمسال و همچنین در پایان دوره تحصیل میانگین کل نمرات دانشجو محاسبه می‌شود. برای محاسبه میانگین تعداد واحدهای هر درس در نمره آن درس ضرب می‌شود و مجموع حاصل ضرب‌ها بر تعداد کل واحدهایی که دانشجو برای آن‌ها نمره قبولی یا ردی دریافت داشته است، تقسیم می‌شود.^۲

ماده ۴۵: میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال نباید کمتر از ۱۲ باشد، در غیراین صورت مشروط محسوب می‌شود و نام‌نویسی دانشجو در نیمسال بعد به صورت مشروط خواهد بود.^۳
 تبصره ۱- دانشجویی که به صورت مشروط نام‌نویسی می‌کند، جز در آخرین نیمسال تحصیلی حق انتخاب بیش از ۱۴ واحد درسی در آن نیمسال را ندارد.

تبصره ۲- نیمسال که در آن دانشجو به هر دلیل تعداد واحد درسی کمتر از حداقل مقرر در ماده ۱۹ انتخاب کرده باشد به عنوان یک نیمسال تلقی می‌شود.

تبصره ۳- دوره تابستانی به عنوان نیمسال تحصیلی محسوب نمی‌شود اما در پایان دوره تابستان میانگین آن دوره و میانگین کل، مانند نیمسال‌های تحصیلی تعیین می‌شود.

تبصره ۴- اداره آموزش هر واحد دانشگاهی باید قبل از شروع ثبت‌نام هر نیمسال، مراتب مشروطی را به دانشجوی مشروط، خانواده او و گروه آموزشی مربوط اعلام کند.

ماده ۴۶: دانشجویان دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته که در دو نیمسال اعم از متوالی یا

۱- بخش‌نامه ۳۶/۴۶۷۸۸۵ مورخ ۸۸/۱۲/۱۵

۲- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی.

دی‌ماه ۱۳۸۱

۳- همان مأخذ

متناوب و دانشجویان دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد پیوسته که در سه نیمسال متوالی یا چهار نیمسال متناوب مشروط شوند (میانگین نمرات نیمسال‌های آن‌ها کمتر از ۱۲ باشد) اخراجی تلقی می‌شوند.^۱

تبصره ۱- به دانشجویانی که برای اولین بار مشمول ماده ۴۶ می‌شوند، در صورتی که میانگین کل نمرات آن‌ها حداقل ۱۰ باشد، یک بار ارفاق می‌شود تا تحصیل کنند.

تبصره ۲- به دانشجویان مشمول تبصره ۱ این ماده که در ترم ارفاقی و نیمسال‌های بعد از آن مجدداً مشروط شوند به شرط این‌که هم میانگین ترمی و هم میانگین کل (هر دو) ۱۱ و بالاتر شود، مجوز ادامه تحصیل از طرف معاونت آموزشی واحد دانشگاهی داده شود.

تبصره ۳- چنانچه دانشجویان مقاطع کارشناسی پیوسته و کاردانی (پیوسته، ناپیوسته و طرح آموزش معلمان) ۶۰ واحد درسی را (بدون احتساب دروس وصایای حضرت امام(ره)، آشنایی با قرآن کریم، پیش‌نیاز دانشگاهی و دروس جبرانی) گذرانده و در شرف اخراج قطعی قرار گرفته باشند در صورت داشتن میانگین کل ۱۰ یا بالاتر می‌توانند تا مقطع کاردانی ادامه تحصیل دهند.

تبصره ۴- هنگامی میانگین ترمی و میانگین کل دانشجوی ۱۰ یا بالاتر (ترمی ۱۰ و کل ۱۰) باشد چنانچه حداکثر ۱۴ واحد درسی باقی‌مانده داشته باشد، حوزه معاونت آموزشی واحد می‌تواند فرصت ادامه تحصیل را تا پایان دوره مربوط به این‌گونه افراد بدهد.

تذکر- در صورتی که با استفاده از تبصره‌های ماده ۴۶ یا به دلایل دیگر نیاز به افزایش سقف سنوات باشد، با درخواست کتبی ذی‌نفع، دانشجو را به سیستم پاره‌وقت منتقل کنند (مگر این‌که این سیستم در واحد وجود نداشته باشد).

ماده ۴۷: دانشجویان دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته که همه دروس دوره را گذرانده‌اند در صورت تمایل برای بالابردن میانگین کل نمرات و کاهش تعداد نیمسال‌های مشروطی خود می‌توانند در پایان دوره حداکثر ۱۴ واحد از درس‌های نظری را که نمره کمتر از ۱۲ اخذ کرده‌اند در یک نیمسال و دانشجویان دوره کارشناسی پیوسته حداکثر تا سقف ۲۰ واحد درسی از درس‌های نظری که نمرات آن‌ها کمتر از ۱۲ باشد در دو نیمسال تکرار کنند؛ مشروط بر این‌که مدت تحصیل آن‌ها با احتساب این مدت از سقف مجاز دوره تجاوز نکند، در غیراین صورت به سیستم پاره‌وقت منتقل شوند.^۲

تبصره ۱- چنانچه دانشجو برای این منظور حداکثر دو درس نظری به میزان حداکثر ۴ واحد انتخاب کند می‌تواند به صورت معرفی به استاد بگذراند (هر چند که قبلاً از ماده ۲۰ استفاده کرده باشد).

تبصره ۲- نمره اخذشده هر درس چنانچه بالاتر از نمره کسب شده قبلی آن درس باشد در کارنامه نیمسال‌ی که درس از آن انتخاب شده ثبت و در تعیین میانگین نیمسال‌ی و کل محاسبه و نمره قبلی حذف (بلاثر) می‌شود. در صورتی که با احتساب این نمره میانگین نیمسال مشروطی به حداقل ۱۲ برسد کلمه (مشروط) از کارنامه آن نیمسال دانشجو حذف می‌شود (این نمرات در عین حال در کارنامه نیمسال جبرانی دانشجو که در زیر نشان داده شده و شامل کد درس، نام درس، نیمسال‌ی که درس از آن انتخاب شده و نمره اخذ شده است، بدون تعیین میانگین و منحصرأ

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی،

دی‌ماه ۱۳۸۱

۲- همان مأخذ

به منظور کنترل ثبت می‌شود.) اما چنانچه نمره اخذ شده کمتر یا مساوی نمره قبلی باشد در آن کارنامه ثبت ولی حذف و بلااثر می‌شود.

تبصره ۳- فقط دروس نظری دوره را که وضعیت نمره آن عادی باشد می‌توان در نیمسال جبرانی تکرار کرد. بنابراین دروسی مانند پیش‌نیاز دانشگاهی، وصایای حضرت امام (ره)، آشنایی با قرآن کریم و همچنین دروسی از دوره را که بر اساس رأی کمیته انضباطی در آن نمره مردودی کسب شده باشد قابل تکرار نیست.

ماده ۴۸: دانشجوی می‌تواند در هر یک از دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، حداکثر دو نیمسال و در دوره‌های کارشناسی پیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته چهار نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.^۱

تبصره ۱- استفاده از مرخصی تحصیلی در چند نیمسال متوالی بلامانع است. دانشجوی موظف است برای نیمسال‌های مورد درخواست خود مطابق ماده ۴۹ تقاضای خود را به واحد دانشگاهی ذی‌ربط تسلیم و موافقت لازم را برای مرخصی تحصیلی کسب کند.

تبصره ۲- مدت مرخصی تحصیلی (به استثنای مرخصی موضوع تبصره ۳ ماده ۳ و تبصره ۲ و ۳ ماده ۴۹ و همچنین یک نیمسال مرخصی زایمان) جزو حداکثر مدت مجاز تحصیل دانشجوی در هر دوره محسوب می‌شود.

ماده ۴۹: تقاضای مرخصی تحصیلی باید به صورت کتبی، حداقل دو هفته قبل از شروع انتخاب واحد توسط دانشجو، به اداره آموزش واحد دانشگاهی ذی‌ربط تسلیم شود. اداره آموزش موظف است پس از بررسی وضعیت تحصیلی دانشجو قبل از اتمام مهلت انتخاب واحد موافقت یا عدم موافقت با درخواست دانشجو را کتباً به وی ابلاغ کند.^۲

تبصره ۱- واحد آموزش زمانی با درخواست مرخصی موافقت می‌کند که دانشجو از نظر گذراندن بقیه دروس دوره دچار مشکل نشود.

تبصره ۲- دانشجویانی که به عنوان همسر یا فرزند (به شرط نداشتن منع نظام‌وظیفه) یکی از اعضای هیأت علمی که از فرصت مطالعاتی استفاده می‌کند، کارکنان دولت یا یکی از دانشجویان بورسیه، به صورت همراه، به خارج از کشور می‌روند، می‌توانند با ارائه حکم مأموریت همسر و ولی به تشخیص و تأیید شورای آموزشی واحد دانشگاهی علاوه بر استفاده از میزان مرخصی استحقاقی در طول دوره تحصیل، تا ۴ سال دیگر نیز از مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات بهره‌مند شوند. در این صورت باید نصف شهریه ثابت نیمسال‌های مرخصی را برابر تعرفه آخرین نیمسالی که به تحصیل اشتغال داشته‌اند، پرداخت کنند.

تبصره ۳- مرخصی‌های اجباری که واحد دانشگاهی به دلیل تشکیل نشدن کلاس یا عدم ارائه درس صادر می‌کند جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی‌شود و شهریه‌ای بابت آن دریافت نمی‌شود.

تبصره ۴- مادران شاغل به تحصیل، در تمام رشته‌های دانشگاهی و در همه مقاطع تحصیلی، می‌توانند از یک نیمسال تحصیلی مرخصی زایمان (علاوه بر مرخصی مجاز دوره) بدون احتساب در سنوات تحصیلی استفاده کنند.^۱

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی،

دی‌ماه ۱۳۸۱

۲- همان مأخذ

ماده ۵۰: دانشجوی در صورت تمایل می‌تواند در خواست انصراف از تحصیل کند. دانشجوی منصرف از تحصیل باید هزینه انصراف را برابر آخرین دست‌ورالعمل مربوط بپردازد. دانشجوی انصرافی می‌تواند به فاصله سه ماه انصراف خود را پس بگیرد در غیراین صورت واحد دانشگاهی باید حکم انصراف را صادر و به دانشجو ابلاغ کند. (صدور حکم انصراف قبل از گذشت سه ماه با درخواست کتبی دانشجو و ولی او بلامانع است).^۲

تبصره ۱- قبل از انقضای مهلت مقرر واحد دانشگاهی موظف است مراتب انصراف دانشجو را به طریق مقتضی به اطلاع والدین دانشجو برساند.

تبصره ۲- پس از صدور حکم انصراف، تقاضای بازگشت به تحصیل دانشجو پذیرفته نیست و رابطه چنین دانشجویی با دانشگاه قطع می‌شود. در صورت مشمول بودن دانشجو، واحد دانشگاهی مکلف است یک ماه پس از صدور حکم بلافاصله مراتب را به اداره وظیفه عمومی اطلاع دهد.

ماده ۵۱: ترک تحصیل یا عدم مراجعه دانشجو به واحد دانشگاهی (بدون اخذ مرخصی) در یک نیمسال انصراف از تحصیل محسوب می‌شود و دانشجوی منصرف حق ادامه تحصیل را نخواهد داشت.^۳

تبصره- در موارد استثنایی که ترک تحصیل دانشجو موجه باشد باید حداقل یک ماه قبل از پایان همان نیمسال دلایل آن را به واحد دانشگاهی اعلام کند. در صورت تأیید موجه بودن ترک تحصیل توسط واحد دانشگاهی، آن نیمسال جزو مرخصی تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود.

ماده ۵۲: دانشجویانی که از یک واحد دانشگاهی به واحد دیگر در همان رشته و مقطع تحصیلی خود (بدون تغییر رشته و تغییر گرایش و بدون شرکت در آزمون مجدد ورودی) با مجوز سازمان مرکزی منتقل می‌شوند، تمام نمرات درسی آنان اعم از قبولی یا ردی و سوابق آموزشی از لحاظ مشروطی و موارد دیگر عیناً در سوابق آنها در واحد مقصد ضبط و در کارنامه وی ثبت می‌شود. در این حال همه واحدهای درسی گذرانده شده قبلی با نمره ۱۰ و بالاتر، در واحد مقصد پذیرفته می‌شود. این قبیل دانشجویان مشمول پرداخت هزینه انتقال برابر آخرین تعرفه دانشگاه خواهند بود.^۴

تبصره ۱- واحدهای درسی گذرانده شده دانشجویان انتقالی موضوع ماده ۵۲ که توأم با تغییر رشته یا تغییر گرایش باشد با رعایت مفاد ماده ۶۷ بدون در نظر گرفتن تبصره ۳ آن توسط گروه آموزشی ذی‌ربط و متشکل از حداقل سه عضو هیأت‌علمی آن رشته در واحد دانشگاهی مقصد معادل‌سازی و دروس پذیرفته شده در کارنامه جدید دانشجو در واحد مقصد ثبت می‌شود و سایر سوابق تحصیلی دانشجو بلااثر می‌ماند.

مبنای محاسبه ورودی این قبیل دانشجویان همان زمان پذیرش در آزمون است. این قبیل دانشجویان موظف به پرداخت هزینه انتقال و هزینه معادل‌سازی برابر آخرین تعرفه دانشگاه خواهند بود.

۱- بخش‌نامه ۳۶/۷۲۶۵۴ مورخ ۷۹/۶/۲۳

۲- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی،

دی‌ماه ۱۳۸۱

۳- همان مأخذ

۴- همان مأخذ

تبصره ۲- دانشجویانی که از طریق شرکت در آزمون مجدد پذیرفته می‌شوند به شرط این که مشکل نظام‌وظیفه نداشته باشند، دروس آنان برابر ماده ۶۷ و بندها و تبصره‌های آن معادل‌سازی می‌شود و موظف به پرداخت هزینه انصراف به واحد مبدأ برابر آخرین تعرفه دانشگاه و هزینه معادل‌سازی به واحد مقصد هستند.

تبصره ۳- دانشجویان مقاطع کاردانی و کارشناسی دانشگاه‌های دولتی یا مؤسسات غیردولتی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی که به دانشگاه آزاد اسلامی منتقل می‌شوند دروس گذرانده آن‌ها معادل‌سازی و با نمره ۱۲ و بالاتر پذیرفته می‌شود.

ماده ۵۳: مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی انتقالی توسط واحد دانشگاهی مقصد صادر می‌شود.^۱

ماده ۵۴: واحدهای درسی که دانشجوی مهمان باید در واحد مقصد بگذراند با نظر گروه آموزشی مربوط در واحد دانشگاهی مبدأ تعیین می‌شود.

تبصره- دانشجوی مهمان علاوه بر پرداخت شهریه ثابت و متغیر هر نیمسال به واحد دانشگاهی مقصد باید شهریه ثابت آن نیمسال را به واحد مبدأ و هزینه انتقال موقت را برابر آخرین دستورالعمل مربوط از طریق واحد مبدأ به سازمان مرکزی دانشگاه بپردازد.^۲

ماده ۵۵: در مواردی که واحد دانشگاهی مبدأ نتواند بعضی از دروس الزامی دوره را در یک نیمسال معین عرضه کند، دانشجو می‌تواند با صلاحدید واحد دانشگاهی مبدأ و موافقت واحد دانشگاهی مقصد فقط برای یک بار در طول دوره تحصیل، کمتر از حداقل واحدهای درسی مجاز تعیین شده (۱۱ واحد برای تمام‌وقت و ۹ واحد برای پاره‌وقت و ۷ واحد برای آموزش معلمان) در یک نیمسال را در واحد یا واحدهای دیگر دانشگاهی بگذراند.

در این حال دانشجو موظف به پرداخت شهریه ثابت به علاوه شهریه متغیر دروس انتخابی در واحد مبدأ به واحد مبدأ و شهریه متغیر دروسی که در واحد مقصد انتخاب می‌کند به واحد مقصد است.^۳

تبصره ۱- استفاده مجدد از ماده ۵۵ در نیمسال آخر تحصیلی مشروط بر آنکه دانشجو بتواند در آن نیمسال فارغ‌التحصیل شود و درسی به‌عنوان معرفی به استاد نداشته باشد با صلاحدید واحدهای مبدأ و مقصد امکان‌پذیر است.

تبصره ۲- واحدهای درسی دانشجوی مشمول این ماده توسط گروه آموزشی واحد مبدأ تعیین می‌شود اما چنانچه امتحان دروس انتخابی در واحدهای مبدأ و مقصد همزمان باشد، به‌طوری که دانشجو نتواند در امتحانات آن‌ها در هر دو واحد دانشگاهی مربوط شرکت کند، باید یکی از آن‌ها را حذف کند.

ماده ۵۶: واحدهای انتخابی دانشجوی مهمان و دانشجویانی که از ماده ۵۵ استفاده کرده‌اند، پس از استعلام واحد مبدأ از واحد مقصد و اطمینان از صحت آن، عیناً در کارنامه دانشجو در واحد دانشگاهی مبدأ ثبت می‌شود و نمرات آن‌ها در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل نمرات

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی،

دی‌ماه ۱۳۸۱

۲- همان مأخذ

۳- همان مأخذ

وی منظور می‌شود.^۱

ماده ۵۷: در هر صورت مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی مهمان توسط واحد دانشگاهی مبدأ صادر خواهد شد.^۲

ماده ۵۸: دانشجوی در طول دوران تحصیل در صورت داشتن همه شرایط زیر با موافقت واحد دانشگاهی مربوط و تصویب سازمان مرکزی می‌تواند به رشته دیگری در همان گروه آزمایشی پذیرفته شده تغییر رشته دهد.^۳

۱- ادامه تحصیل متقاضی در رشته قبلی از نظر مقررات آموزشی بلامانع باشد.

۲- متقاضی حداقل ۱۲ واحد در دوره کاردانی و ۲۴ واحد در دوره کارشناسی را گذرانده باشد.

۳- میانگین کل واحدهای گذرانده متقاضی کمتر از ۱۲ نباشد.

۴- نمره آزمون ورودی متقاضی از نمره آزمون آخرین فرد پذیرفته شده در رشته مورد تقاضا در همان سال ورود فرد به دانشگاه کمتر نباشد.

۵- با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، متقاضی امکان گذراندن واحدهای درسی رشته جدید را داشته باشد.

تبصره ۱- تغییر رشته دانشجویانی که به دستگاه‌های اجرایی خاص تعهد دارند، با رعایت همه شرایط این ماده و اعلام موافقت دستگاه اجرایی ذی‌ربط امکان‌پذیر است.

تبصره ۲- تغییر رشته دانشجویان دوره کارشناسی ناپیوسته مجاز نیست.

تبصره ۳- تغییر رشته به رشته‌هایی که در ضوابط گزینش آن‌ها محدودیت ورودی پیش‌بینی شده، موکول به احراز شرایط مربوط است.

ماده ۵۹: دانشجوی در هر یک از مقاطع تحصیلی تنها یک بار می‌تواند تغییر رشته دهد.^۴

ماده ۶۰: در صورت موافقت با تقاضای تغییر رشته، دانشجوی موظف است در اولین نیمسال در رشته جدید نام‌نویسی کند.^۵

تبصره- عدم نام‌نویسی دانشجوی در رشته جدید به منزله انصراف از تغییر رشته تلقی می‌شود و دانشجوی در طول دوران تحصیل حق تغییر رشته مجدد را نخواهد داشت.

ماده ۶۱: چنانچه تغییر رشته دانشجوی، انتقال وی را از یک واحد دانشگاهی به واحد دانشگاهی دیگر ایجاب کند، متقاضی علاوه بر دارا بودن شرایط تغییر رشته، باید واجد شرایط انتقال نیز باشد.^۶

ماده ۶۲: واحدهای درسی گذرانده شده دانشجوی، توسط گروه آموزشی رشته مورد تقاضا، بررسی و برابر ضوابط (ماده ۶۷) معادل‌سازی می‌شود.^۷

تبصره ۱- چنانچه تعداد واحدهای درسی یا دروس پذیرفته شده از دانشجوی بیش از تعداد

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی،

دی‌ماه ۱۳۸۱

۲- همان مأخذ

۳- همان مأخذ

۴- همان مأخذ

۵- همان مأخذ

۶- همان مأخذ

۷- همان مأخذ

واحدهای همان درس یا دروس در رشته جدید باشد، تعداد واحدهای آن درس یا دروس در رشته جدید محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲- دروس پذیرفته شده، در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آن‌ها در محاسبه میانگین کل نمرات در پایان تحصیل منظور می‌شود.

تبصره ۳- در صورتی که تعداد واحدهای پذیرفته نشده دانشجو در حدی باشد که امکان گذراندن واحدهای مورد نیاز رشته جدید را در طول مدت مجاز تحصیل از دانشجو سلب کند، تغییر رشته عملی نخواهد شد.

ماده ۶۳: چنانچه دانشجو در دوران تحصیل دچار بیماری یا سانحه‌ای شود که توانایی ادامه تحصیل در آن رشته یا بهره‌گیری از کارآیی حاصل از آن را طبق نظر کمیسیون پزشکی دانشگاه از دست بدهد، می‌تواند بر اساس مفاد این فصل به رشته دیگری، که متناسب با نزدیک‌ترین رشته از لحاظ نمره آزمون در همان گروه آزمایشی باشد، تغییر رشته دهد. در این حال دانشجو از رعایت مقررات ماده ۵۸ (به استثنای بند ۱) و ماده ۶۱ معاف است.^۱

ماده ۶۴: در مواردی که نقص عضو یا بیماری دانشجو به گونه‌ای باشد که وی در هیچ یک از رشته‌های گروه آزمایشی مربوط نتواند ادامه تحصیل دهد، شورای آموزشی واحد دانشگاهی مربوط، پس از بررسی کامل تقاضای دانشجو، پیشنهاد خود را در مورد تغییر رشته دانشجو به گروه آزمایشی دیگر به همراه مدارک استناد برای طرح در شورای آموزشی دانشگاه به سازمان مرکزی ارسال می‌کند، تصمیم شورای آموزشی دانشگاه لازم‌الاجرا خواهد بود.^۲

ماده ۶۵: متقاضی تغییر رشته باید درخواست خود را به انضمام مدارک لازم حداقل ۶ هفته پیش از شروع نیمسال تحصیلی به آموزش واحد دانشگاهی مربوط تسلیم کند.^۳

ماده ۶۶: آموزش واحد دانشگاهی حداکثر در مدت یک هفته از تاریخ دریافت تقاضا، درخواست متقاضی را بررسی و پرونده تکمیل شده دانشجو را به همراه ریزنمرات، حسب مورد به گروه آزمایشی مورد تقاضا یا شورای آموزشی واحد دانشگاهی ارسال می‌کند. گروه یا شورای آموزشی واحد دانشگاهی موظف است حداکثر در دو هفته از تاریخ دریافت مدارک، نتیجه را به آموزش واحد دانشگاهی اعلام کند.

در صورت موافقت با تغییر رشته، واحد دانشگاهی مراتب را به همراه همه مدارک برای تصویب نهایی به سازمان مرکزی ارسال می‌کند. سازمان مرکزی موظف است حداکثر یک هفته قبل از شروع نام‌نویسی، نتیجه را به واحد دانشگاهی اعلام دارد.^۴

ماده ۶۷: معادل‌سازی واحدهای درسی گذرانده شده پذیرفته‌شدگانی که قبلاً دروسی را در یکی از واحدهای دانشگاهی یا سایر مؤسسات آموزش عالی معتبر داخل یا خارج از کشور گذرانده‌اند، مشروط به شرایط زیر است:^۵

۱- دانشجو با توجه به سوابق تحصیلی خود مجاز به تحصیل در رشته جدید باشد.

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی،

دی‌ماه ۱۳۸۱

۲- همان مأخذ

۳- همان مأخذ

۴- همان مأخذ

۵- همان مأخذ

- ۲- دانشجویان از طریق آزمون سراسری وارد دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی قبلی شده باشد.
- ۳- دروس گذرانده شده قبلی از نظر تعداد واحد درسی کمتر از تعداد واحد درسی دوره جدید نباشد.
- ۴- محتوای آموزشی دروس گذرانده شده حداقل ۸۰ درصد با محتوای دروس مشابه در رشته جدید مطابقت داشته و نمره هر یک از دروس کمتر از ۱۲ نباشد.
- تبصره ۱- معادل‌سازی دروس توسط ۳ نفر از اعضای گروه آموزشی ذی‌ربط در واحدهای دانشگاهی پذیرنده دانشجویان مطابق فرم مربوط با رعایت موارد ذکر شده انجام می‌شود.
- تبصره ۲- نمرات دروس پذیرفته شده عیناً در کارنامه دانشجوی ثبت می‌شود و در تعیین میانگین نیمسال محاسبه نمی‌شود ولی در میانگین کل نمرات در پایان دوره محاسبه خواهد شد.
- تبصره ۳- به ازای هر ۲۰ واحد درسی معادل‌سازی و پذیرفته شده، یک نیمسال و کسری از واحدهای باقی‌مانده که از ۱۲ واحد کمتر نباشد نیز یک نیمسال از مدت مجاز تحصیل کسر می‌شود.
- تبصره ۴- پذیرفته‌شدگان آزمون سراسری در دوره‌های کاردانی و کارشناسی چنانچه قبلاً دروسی را در یکی از دوره‌های کاردانی یا کارشناسی گذرانده باشند، برابر مفاد ماده ۶۷ و بندهای مربوط قابل معادل‌سازی است.
- تبصره ۵- دروس فارغ‌التحصیلان مقاطع کاردانی و کارشناسی که در آزمون ورودی مقاطع کاردانی یا کارشناسی رشته یا گرایش دیگری پذیرفته می‌شوند برابر مفاد ماده ۶۷ و بندهای آن قابل معادل‌سازی است.
- تبصره ۶- معادل‌سازی و پذیرش دروس گذرانده شده دانشجویان انتقالی و مهمان بر اساس ماده ۵۲ و تبصره‌های آن انجام‌پذیر است.
- تبصره ۷- معادل‌سازی دروس عمومی و تربیتی دانشجویان و فارغ‌التحصیلان مراکز تربیت معلم با دروس دانشگاهی بر اساس مصوبه جلسه ۲۸۸ شورای عالی برنامه‌ریزی مورخ ۱۳۷۳/۹/۱۳^۲ انجام می‌شود.
- تبصره ۸- معادل‌سازی باید در نیمسال اول شروع به تحصیل دانشجویان انجام شود. ولی چنانچه به دلایلی به تأخیر افتد انجام آن باید با مقررات زمان شروع به تحصیل دانشجویان انجام شود.
- ماده ۶۸:** دانشجویی که یکی از دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی پیوسته و کارشناسی ارشد پیوسته را با توجه به مجموعه شرایط زیر گذرانده باشد، فارغ‌التحصیل شناخته شده و می‌تواند مدرک خود را دریافت کند.^۳
- ۱- از طریق شرکت و قبولی در آزمون سراسری دانشگاه آزاد اسلامی یا براساس آیین‌نامه انتقال، به دوره راه یافته باشد.
- ۲- میانگین کل نمرات دانشجویان در پایان دوره تحصیل حداقل ۱۲ باشد.
- ۳- همه واحدهای درسی رشته مربوط را برابر سرفصل مصوب و طبق برنامه معمول دانشگاه آزاد اسلامی با موفقیت گذرانده و تا پایان تحصیلات مشمول ماده ۴۶ نباشد.
- ۴- به دانشجویانی که پس از اتمام دروس دوره در شمول ماده ۴۶ قرار گرفته باشند اما با اعمال ماده ۴۷ و تبصره آن و سایر موارد شرایط مفاد بندهای ۲- ۶۸ و ۳- ۶۸ را احراز می‌کنند نیز مدرک مرسوم

۱- پیوست ۴

۲- پیوست ۵

۳- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی، دی‌ماه ۱۳۸۱

دانشگاهی اعطا می‌شود.

ماده ۶۹: تاریخ فراغت از تحصیل دانشجو حداکثر تا ۱۵ روز پس از آخرین امتحان وی در آخرین نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی خواهد بود.^۱

تبصره- در مواردی که طی دوره کارآموزی یا دفاع از پروژه پایانی، مؤخر بر تاریخ آخرین امتحان باشد، تاریخ اخیر ملاک فراغت از تحصیل دانشجو خواهد بود.

ماده ۷۰: واحدهای دانشگاهی موظفند حداکثر طی ۶ هفته از تاریخ فراغت از تحصیل دانشجو نسبت به صدور گواهی نامه موقت اقدام کرده، همه سوابق تحصیلی و کارنامه‌های نیمسال‌های تحصیلی آنان را طبق فرم‌های مربوط به سازمان مرکزی ارسال دارند. در صورت مشمول بودن دانشجوی ذکور وی را به حوزه نظام‌وظیفه معرفی کنند در غیراین صورت واحد دانشگاهی مسئول خواهد بود.^۲

ماده ۷۱: تأیید مدرک تحصیلی، براساس سوابق و مدارک مربوط از طریق سازمان مرکزی دانشگاه به ترتیب زیر صورت خواهد گرفت:^۳

۱- تأیید گواهی نامه موقت فراغت از تحصیل پس از بررسی سوابق تحصیلی دانشجویان، براساس برنامه و مقررات آموزشی مصوب دانشگاه انجام می‌شود.

۲- تأیید دانشنامه فارغ‌التحصیلان پس از طی مراحل مربوط حداکثر در ۳ ماه از تاریخ تأیید گواهی نامه موقت انجام می‌شود.

ماده ۷۲: ارزشیابی سوابق تحصیلی دانشجویانی که ادامه تحصیل آن‌ها براساس مقررات این آیین‌نامه امکان‌پذیر نباشد یا به دلایل آموزشی امکان فراغت از تحصیل در مقطع مربوط را نداشته باشند یا به‌طور کلی مایل به ادامه تحصیل نباشند، حسب مورد به ترتیب زیر انجام خواهد شد.^۴

به آن دسته از متقاضیان ورودی سال ۷۶ و بعد که حداقل ۷۰ واحد درسی دوره را با میانگین کل ۱۲ و بالاتر در یکی از مقاطع کارشناسی ارشد پیوسته یا کارشناسی پیوسته گذرانده باشند برابر ماده ۶۸ مدرک‌کردانی در رشته اعطا خواهد شد.

تبصره ۱- صدور مدرک‌کردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره‌کردانی مصوب در آن رشته، یا مجری بودن واحد دانشگاهی دانشگاه صادرکننده انجام می‌شود.

تبصره ۲- چنانچه دانشجو در شرایط اخراجی قرار گرفته باشد بدون پرداخت هزینه‌ای به نام انصراف و در غیراین صورت در شمول مواد ۵۰ و ۵۱ قرار گرفته ملزم به پرداخت هزینه انصراف خواهد بود.

ماده ۷۳: زمانبندی فعالیت‌های آموزشی سالانه دانشگاه آزاد اسلامی در همه واحدهای دانشگاهی به ترتیب زیر انجام می‌شود:^۵

نیمسال اول

- نام‌نویسی در چهارمین هفته شهریورماه

- شروع درس از اول مهرماه

- نام‌نویسی با تأخیر در نخستین هفته مهرماه

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره‌کردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی،

دی‌ماه ۱۳۸۱

۲- همان مأخذ

۳- همان مأخذ

۴- همان مأخذ

۵- همان مأخذ

- حذف و اضافه در هفته دوم مهرماه
- حذف اضطراری در هفته یازدهم
- پایان درس، آخرین روز هفته شانزدهم
- امتحانات طی حداکثر دو هفته پس از پایان درس

نیم سال دوم

- نام نویسی در سومین هفته بهمن ماه
- آغاز درس از چهارمین هفته بهمن ماه
- نام نویسی با تأخیر در چهارمین هفته بهمن ماه
- حذف و اضافه در هفته اول اسفندماه
- حذف اضطراری در هفته آخر اردیبهشت ماه
- پایان درس، آخرین روز هفته آخر خردادماه
- امتحانات طی حداکثر دو هفته پس از پایان درس
- تبصره- تعطیلات نوروزی جزو مدت آموزش نیمسال دوم محسوب نمی شود.

دوره تابستانی

- نام نویسی طی دو روز در هفته سوم تیرماه
 - آغاز درس از چهارمین هفته تیرماه
 - پایان درس، آخرین روز هفته ششم دوره
 - انجام امتحانات طی یک هفته پس از پایان درس
- ماده ۷۴:** دانشجویانی که برابر تقویم دانشگاهی با تأخیر ثبت نام می کنند، مدت تأخیر آن ها به عنوان مرخصی محسوب می شود.^۱
- ماده ۷۵:** در دوره تابستانی ثبت نام با تأخیر مجاز نیست.^۲
- ماده ۷۶:** مهلت نام نویسی برای پذیرفته شدگان آزمون ورودی، هر سال به صورت جداگانه پس از انتشار اسامی پذیرفته شدگان اعلام خواهد شد.^۳
- تبصره- واحدهای دانشگاهی موظفند دانشجویان جدید را از طریق تشکیل جلسات توجیهی با کم و کیف آموزش دانشگاهی و مقررات مربوط آشنا سازند.

۱- آیین نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی،

دی ماه ۱۳۸۱

۲- همان مأخذ

۳- همان مأخذ

بخش دوم

مقررات نظام آموزش پاره‌وقت مخصوص دوره‌های کاردانی و کارشناسی

ماده ۷۷: برقراری و اجرای نظام آموزش پاره‌وقت در واحدهای دانشگاهی، با توجه به امکانات هر واحد، پس از کسب مجوز از سازمان مرکزی دانشگاه امکان‌پذیر است.^۱
تبصره- آموزش پاره‌وقت در هیچ یک از رشته‌های گروه پزشکی مجاز نیست.

ماده ۷۸: شرایط ورود به نظام آموزش پاره‌وقت به شرح زیر است:^۲
۱- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات مربوط

۲- پذیرفته شدن در آزمون ورودی سراسری ذی‌ربط

۳- پرداخت شهریه تعیین شده برابر ضوابط مربوط

ماده ۷۹: عنوان، محتوا و حجم دروس هر رشته در نظام پاره‌وقت، عیناً همان عنوان، محتوا و حجم دروس در برنامه‌های نظام آموزش تمام‌وقت دانشگاه است. بنابراین از حیث برنامه درسی هیچ‌گونه اختلافی بین دو نظام آموزش پاره‌وقت و تمام‌وقت وجود ندارد.^۳

ماده ۸۰: در نظام آموزش پاره‌وقت دانشجوی می‌تواند حداقل ۱۰ واحد و حداکثر ۲۰ واحد درسی را در هر نیمسال تحصیلی انتخاب کند.^۴

تبصره- در مواردی که میانگین قبل دانشجوی حداقل ۱۷ باشد، دانشجوی می‌تواند با نظر گروه آموزشی ذی‌ربط برای نیمسال بعد ۲۴ واحد درسی را انتخاب کند.

ماده ۸۱: حداکثر مدت مجاز تحصیل برای دوره کاردانی ۴ سال و برای دوره کارشناسی ۸ سال است.^۵
تبصره ۱- حداکثر مدت مجاز تحصیل برای دانشجویان دوره کارشناسی که از معافیت تحصیلی استفاده می‌کنند ۷ سال است.

تبصره ۲- دانشجویان نظام آموزشی پاره‌وقت در شمول تبصره‌های ۱ و ۲ ماده ۲۸ آیین‌نامه نظام آموزش دوره‌ای قرار می‌گیرند.

ماده ۸۲: دانشجویانی که تا قبل از سال ۱۳۷۰ از طریق آزمون منطقه‌ای وارد نظام آموزش پاره‌وقت شده‌اند برای دریافت مدرک مرسوم دانشگاهی، باید در آزمون ورودی سراسری رشته مربوط شرکت کنند و قبول شوند. در غیر این صورت، در صورت تقاضا منحصرأً گواهی تعداد واحدهای دروس گذرانده شده به آنان اعطا خواهد شد.^۶

ماده ۸۳: نظام آموزش پاره‌وقت از نظر مقررات آموزشی همچون حذف و اضافه، حضور و غیاب دانشجوی، مرخصی تحصیلی، ارزشیابی دروس و سایر مواردی که در این بخش قید نشده است، تابع مقررات آموزشی نظام آموزشی تمام‌وقت است.^۷

ماده ۸۴: تغییر نظام آموزشی دانشجوی از تمام‌وقت به پاره‌وقت بلامانع است؛ مشروط بر آن که

۱- آیین‌نامه آموزشی دوره کاردانی و کارشناسی مصوب شورای برنامه‌ریزی آموزشی و درسی دانشگاه آزاد اسلامی، دی‌ماه ۱۳۸۱

۲- همان مأخذ

۳- همان مأخذ

۴- همان مأخذ

۵- همان مأخذ

۶- همان مأخذ

۷- همان مأخذ